

Naše DELO

Leto II. — Štev. 18.
Krško, 17. septembra 1949.

GLASILO OKRAJNEGA ODBORA OF KRŠKO

Mladina!

V čast 30. obletnice
SKOJ-a se vključuj
na vseh področjih za
višjo produktivnost
dela

Bolj kot kdaj koli se zavedamo, da je izgradnja socializma pri nas stvarnost, a mi in naše delo - njen garant!

Delovni kolektiv tovarne »Celuloza« na Vidmu ob Savi se je polnoštevilno zbral dne 9. septembra na protestnem zborovanju na note vlade Sovjetske zveze. Po zaključku tega zborovanja je bilo poslano Centralnemu komitetu KPJ sledeče pismo:

Centralnemu komitetu KPJ, Beograd. Zbrani na masovnem protestnem zborovanju delavci in uslužbenci tovarne »Celuloza« Videm ob Savi se ogorčeni zgražamo nad klevetniško vsebino in zastraševalnim tonom zadnjih not vlade Sovjetske zveze.

Ob tej priliki poudarjamo, da je Sovjetska zveza kot prva zemlja socializma pomenila za nas vedno in povsod svetel vzgled, saj smo se na njenih primerih in praktični sami učili vladati državo in proizvodnjo, ob doslednem sprovanju linije marksizma-leninizma v naših specifičnih pogojih. Bili smo vedno prepričani, da je izgradnja socializma v naši domovini ne samo naš cilj in želja, temveč tudi iskrena želja bratske Sovjetske zveze in ostalih ljudsko-demokratskih držav. Toda žal smo morali priti do spoznanja, da so njihovi cilji daleč od bratske pomoči na bazi enakopravnosti v sodelovanju med socialističnimi državami. Hoteli so nas celo prepričati, da je izgradnja socializma v naši domovini nemogoča. Pri tem dokazovanju so pa na čelu s Sovjetsko zvezo padali vse globlje in globlje v blato nerresnice in obrekovanja. Posluževali so se z vsakim dnevom podležjih metod, zasnovanih na raznih gospodarskih sabotajah, kršenju pogodb, zavlačevanju izpolnjevanja obvez, obmejnih incidentih, zastraševanju itd. Vsi ti njihovi »dokazi« so nam vsem zelo dobro znani, saj smo mi imeli primere, kakor na primer:

1. Gradnja kotlovnice pri nas bi morala biti končana po pogodbi s CSR v mescu januarju 1949. Njihovi monterji, ki so nas stali ogromne vsote denarja, so čakali zaman na potrebni material, ki je prihajal tako neredno, da je bil rok izvršitve montaže prekoračen za 100%. Samo škoda na izplačilu dnevnic njihovim štirim monterjem znaša za prekoračeni čas montaže 354.000 din, da osnovnih plač niti ne računamo. Najbolj žalostno je dejstvo, da kljub 100%-nemu prekoračenju dobavnega roka delo, ki je stalo našo državo milijonske vsote, še danes ni izvršeno, ker je vlada CSR v mescu juniju t. l. brez vsakega vzroka odpoklicala svoje monterje, kljub temu, da so ti pri odhodu izjavili, da bi zelo radi ostali pri nas in dokončali delo.

2. Po pogodbi z Madžarsko bi morali v letu 1947 prejeti transformator, s katerim bi odstranili zastoje v kotlovnici ter omogočili nemoteno obratovanje podjetja. Tudi Madžarska se ni držala dobavnega roka, ker smo transformator prejeli šele v drugi polovici leta 1948. A to ni vse! Naši strokovnjaki so na transformatorju takoj opa-

zili napako, a pri natančnejšem pregledu je bila ugotovljena groba sabotaža v tem, da ogromna količina transformatorskega olja ni odgovarjala ter se niti ni moglo ugotoviti, kakšno olje je sploh to bilo. Dejstvo je le, da ako bi ta transformator staveli v pogon, bi sigurno zgorel.

3. Poleg tega smo imeli potem naše Generalne direktije vrsto pogodb z Madžarsko za nabavo raznih merilnih instrumentov za paro in električno energijo, kislino-odporne črpalke za vzdrževanje pogona itd. Zaman smo čakali. Kajti kljub vsem pogodbam do danes tega nismo prejeli.

Mi k vsemu temu tudi dobro vemo, da to niso osamljeni primeri, saj so države ljudske demokracije že pred objavo zloglasne resolucije na razne načine zavlačevale izpolnjevanje obvez in pogodb z našo državo ter vse bolj in bolj prehajale iz prikrite v odkrito sabotažo. Zakaj vse to, smo se nekoč spraševali. Danes nam je pa popolnoma jasno, da so se pod krinko bratske partijske kritike skrivale vse druge nakane, komunistom nesvojstvene.

Ko jih vsa klevetniška gonja ni privedla do zaželjenega cilja, so se končno po vseh poizkusih revizije znanosti marksizma-leninizma znašli na poti kontrarevolucionarjev. Mešetarjenje s svobodo koroških Slovencev, sporazumevanje in za Sovjetsko zvezo uspešna kupčija z imperialisti na račun naše male socialistične države nam je docela odprla oči. Zaradi vsega tega se še bolj zgražamo nad vsebino zadnjih not vlade Sovjetske zveze, s katerimi je hotela prevaliti svojo krivico pred mednarodnim delavskim gibanjem na nas. Mi vemo, kje je resnica. In ona, čeprav težko, polagoma, a vendar uspešno pronicna med svobodoljubno in napredno človeštvo vsega sveta. Nas pa vzpodbuja in še čvrsteje strnjuje okrog svojega državnega in partijskega vodstva na čelu s tovarišem Titom v izgradnji boljšega doma za vse nas, takega doma, kjer ne bo izkoriščanja človeka po človeku. Bolj kot kdaj koli se danes zavedamo, da je resnica močnejša od vseh mogočih in nemogočih klevet, podlosti in groženj. Da je izgradnja socializma pri nas stvarnost, a mi in naše delo - njen garant!

Z neprestanim dviganjem produktivnosti dela in razvijanjem socialističnega tekmovanja bomo tudi v bodoče vlagali vse svoje sile za izpolnitev planskih nalog. Močno se zavedamo, da je to najbolj jasen odgovor na vso zastraševalno klevetniško gonjo in največji udarec za vse sovražnike naše mlade socialistične domovine.

Naj živi naše delovno ljudstvo, kolektivni bорец za izgradnjo socializma v naši domovini!

Naj živi naš herojski CK KPJ na čelu s tovarišem Titom, pobornikom vseh zmag in uspehov v izgradnji socializma pri nas! Delovni kolektiv tovarne »Celuloza«, Videm ob Savi.

II. krška dvakrat udarna MDB „Jožeta Potrča“ na gradnji avtoceste „Bratstva - enotnosti“

Solsko vrvenje je utihnilo in dijaki krškega okraja, ki obiskujejo gimnazijo v Brežicah, Krškem, Sevnici in Senovem, so se vključili v delovno brigado, katera je skupaj z ostalimi srednješolskimi brigadami Slovenije krenila na gradnjo avtoceste Beograd-Zagreb. Tako je večina srednješolske mladine našega okraja koristno izkoristila počitnice pri udarniškem prostovoljnem delu na največjem gradilišču Titove petletke v naši domovini - na avtostradi.

Ta največja delovna akcija jugoslovanske mladine po osvoboditvi ni samo kovačnica bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov, temveč je tudi naš najboljši odgovor nesramnim in lažnjivim obrekovalcem iz vrst informbiroja. Vsak kubik zemlje, ki je vgrajen v nasip, vsaka kompozicija vagonetov, vsak kvadratni meter cestišča, ki je predčasno in pred rokom gotov, so dokaz, da junaška Titova mladina, ki stopa po svetlih tradicijah SKOJ-a, prezira podle klevetnike, katerih cilj je, odvrniti jugoslovanske narode od svoje

Partije in tovariša Tita, ki nas vodita v boljše in svetlejšo bodočnost.

Raven, bel trak, ki poteka čez bogato slavonsko ravnino, je tista vez, ki bo zblizala mesto in vas, delavca s kmetom in ki bo omogočila cenejši in hitrejši prevoz.

Takšne misli in občutki so prevevali srca brigadirjev II. krške brigade, ki je v začetku julija prispela v eno izmed največjih mladinskih taborišč na IV. sekciji avtoceste pri Zupanji.

Ker je bilo v taborišču trenutno pomanjkanje prostora, smo se namestili poleg V. asfaltske specialne brigade, katera je imela najboljšo barako v 9. taborišču, ki se imenuje »Bratstvo-jedinstvo«. Ko je komendant brigade, Črnogorec tov. Petrovič, videl, kako je z našo brigado, nam je prepuštil svojo barako, a s svojimi asfalterci se je namestil na manjšem prostoru, v mnogo slabši baraki. Tiste dni je bilo nekoliko deževno vreme. Zato je jasno, da smo bili mi na boljšem kot V. specialna, pri kateri je streha barake prepuščala deževnico. Kmalu sem zvedel, kdo so ti požrtvovalni brigadirji V. asfaltske brigade. Bili so člani in kandidati Partije, kajti to brigado tvorijo sami komunisti. Njihov komendant je dejal: »Kljub temu, da delamo ob vsakem vremenu in ob vsakih pogojih, pri katerih prekoračujemo normo za 300 do 400%, smo ravno mi komunisti dolžni, da prepustimo svojo barako vaši brigadi, katera je bila na dolgi vožnji in v kateri imate mladino, ki potrebuje dober prostor za počitek.« Da, komunisti iz V. specialne brigade so bili vzor pri delu in v dejanjih. Zato so v njihovi brigadi postali vsi udarniki, od komandanta pa do kurirja.

Takoj naslednji dan smo dobili dvajsetdnevno delovno nalogo. Štab brigade je izdelal podrobni načrt za vsako četo in slehernega brigadirja. Vsak brigadir je vedel, koliko mora narediti sleherni dan, da bo plan pravočasno in predčasno izpolnjen. Na brigadni konferenci smo sprejeli obveznost, da zvišamo postavljeno nalogo od 6940 na 7500 kub. m. Začela se je borba. Četa je tekmovala s četo, trojka s trojko, brigadir z brigadirjem. Uspehe dela je najbolj nazorno prikazoval grafikon izpolnitve plana in grafikon o prehodni brigadni zastavici. Brigada je s pesmijo odšla na delo ter z vzklikanjem in velikim navdušenjem vračala z dela. Vsako jutro so bili ob dvigu zastave in čitanju dnevnega povelja pohvaljeni najboljši mladinci, a najboljša četa je prejela dnevno prehodno zastavico štaba brigade, katero je nosil najboljši brigadir

Brigade senovških rudarjev tudi tekmujejo

Preteklo nedeljo 4. t. m. so se medbrigadnemu tekmovanju za dosego čimvečje storilnosti pri delu priključili tudi rudarji na premogovniku Senovo. Prvotno je bila za nedeljsko tekmovanje določena ena brigada, toda ostali rudarji niso vzdržali, da bi samo opazovali napore peščice mož, ampak so se pridružili njih podvigu ter organizirali dodatno še dve novi brigadi.

Zadnje dni pred nedeljo je bilo življenje v jami kakor tudi zunaj jame zelo razgibano. Rudarji - izbrani v pozamezne brigade - so se tiho pripravljali na nedeljski podvig. Težko je bilo dobiti od njih kakršnih koli izjav. Pri skupnem posvetovanju vseh brigadirjev v petek, t. j. 2 dni pred tekmovanjem, so skupno s tehničnim vodstvom predelali organizacijo nedeljskega dela in izdelali podrobni načrt, kako naj bi potekalo nedeljsko delo samo. Bojazen večine brigadirjev je bila, da bo delo tekmovanje ovirano zaradi izvoza. Izvozne poti so namreč zelo dolge ter imajo kot take sorazmerno malo zmogljivost, t. j. zmogljivost normalne proizvodnje. Tozadevno je brigadirje potolažil tov. inženir, češ da glede izvoza ne sme biti nobene bojazni in naj bo njih skrb izključno le delo na deloviščih dočim bo prevzelo skrb za redni izvoz tehnično vodstvo. Ob zaključku posvetovanja pa je le prišel eden od vodij brigad na dan z besedo, katero so imeli v mislih prav vsi brigadirji: »Bomo videli, kako se bomo odrezali v primeri s trbo-

brigade. Ves čas dela je pokazala najboljše uspehe druga četa pod vodstvom komandirja tov. Galiča, ki je 12 krat osvojila zastavico. Neizmerni polet, izražen z doseženimi in preseženimi normami, je bil najboljši dokaz zavesti naše mladine. Na napisu je zaklical tov. Zvone, najboljši brigadir II. čete: »Hočemo tovariši!« Odgovoril mu je bučen odziv: »Hočemo za Partijo, za Tita, za narod! Naprej, Hurr-aaaa!!!« S takšnimi borbenimi gesli smo izpolnjevali in prekoračevali dnevne norme za 10, 54, 93 in 128%. Poleg dela smo posvetili veliko pažnjo ideološko-političnemu, kulturno-prosvetnemu, fizikturnemu in predvojaškemu delu. Ogledali smo si 4 kinopredstave, 3 kulturno-prosvetne prireditve, mladinsko prvenstvo FLRJ v odbojki itd. Poleg tega smo imeli brigadne stencase, nastop brigadnega pevskega zbora, ki je pridno vadil, ure predvojaške vzgoje, šahovske turnirje, igre v odbojki in košarki, a poleg tega je celotna brigada vadila za sekcijki fizikturni zlet, na katerega smo polagali veliko pažnjo. Tako je naša brigada postala najboljša v fizikturni na IV. sekciji. Ob zaključku zleta so naši nadarjeni fizikturniki prejeli 4 diplome.

Tako je potekalo naše brigadno življenje v delu, razvedrilo in vzgoji. 10. avgusta je brigada končala z delom. Ko je naložila poslednjo kompozicijo, je za »finitish« lokomotiva slavnostno zapiskala in okrašena kompozicija je odpeljala. Za lepe uspehe, katere smo dosegli, je bila naša brigada najprej pohvaljena z diplomom, a nato je dobila naziv 2krat udarne brigade. Saj smo prekopal in prevozili mesto 6940 kub. m. zemlje 8716 kub. m.

K velikemu uspehu so brez dvoma pripomogli najboljši brigadirji - udarniki, katerih je imela naša brigada 14; 44 mladincev in mladink pa je prejelo pohvalne diplome.

S težkim srcem so brigadirji II. krške 2krat udarne brigade »Jožeta Potrča« odhajali iz Zupanje, od cestnega nadvoznjaka in sploh od vseh ostalih brigad bratskih jugoslovanskih narodov, s katerimi smo imeli pristrčne in prijateljske odnose. Ob odhodu na svoje domove smo brigadirji II. krške MDB obljubili, da se bomo v prihodnjem letu ravno tako polnoštevilno udeležili katere koli gradnje v naši socialistični domovini, da bomo s tem dokazali vsem onim, katerim zavist in nevoščljivost po naši svobodi in neodvisnosti razburja živce, da smo trdno strnjeni okoli naše Partije in tov. Tita kot eden sam borec.

L. B.

važale polne vozičke ter dovažale prazne. Pričakovalo se je, da bo brigada nakopala in naložila 70 do 80 vozičkov premoga. Toda proti vsemu pričakovanju je bilo ob zaključku dne to je ob 14. uri naloženih 90 vagončkov premoga, kar znaša 117 ton. S tem je tov. Štravs postavil prvi rekord na senovškem premogovniku, kajti v osmih urah sta nakopala s tov. Češkom vsak po 58,5 ton premoga, katerega sta ostala dva brigadirja naložila ob pomoči kopačev. Če upoštevamo vsa kopaška dela kopanje premoga, tesarbo (postavili so 6 kbm. lesa) z zavarovanjem stroja s krajniki, nakladanje premoga in odvoz do bližnjega izogibalista, je dosegla brigada storilnost 29,5 tone rovnega premoga na posameznega brigadirja. Ob prihodu brigade iz jame, je tov. Štravs izjavil, da so vsi brigadirji (štirje) zadovoljni nad doseženim uspehom in se zahvalil tehničnemu vodstvu, katero je sodelovalo pri izvozu, da je isti potekel nemoteno.

V času, ko se je brigada tov. Štravs borila za napolnitev zadnjih vozičkov, sta se že odpravljali v jamo novi brigadi, ki sta začeli delo ob 14. uri. Prvo brigado sta vodila tov. Kozinc Karl in Čizmek ter je štela skupno 6 mož; delala je v jami v jam. oddelku Reštanj v polju D, in to na dveh prečnih odkopih. Drugo brigado pa sta vodila tov. Novak Alojz in Zupančič Anton; skupno je bilo 7 mož in so delali v jam. oddelku Reštanj v polju A, in sicer na treh delovskih.

Obe brigadi sta vložili vse sile, da se čim bolj približata dopoldanskemu uspehu sotovarišev. Delovni pogoji v oddelku Reštanj so bili nekoliko slabši in to zaradi izvoza po daljših etažnih progah. Obe bri-

gadi sta vozili nakopani premog vsaka v svoj presipni jašek, iz katerih je bilo potrebno premog natovarjati v večje jamske vozičke in iste nato dvigati po enotirnem vpadniku dolžine 120 m. Delo v obeh brigadah je potekalo celo izmenoma nemoteno ter so bila delovišča stalno pod kontrolno inženirja in ostalih jamskih nadzornikov. Izvoz premoga pa niti za trenutek ni zastajal in tega je stalno nadzoroval sam direktor premogovnika.

In uspeh naporenega dela tudi na popolnanski izmeni ni izostal. Brigada tov. Kozinca in Čizmeka je producirala 213 ton premoga; dosežena storilnost na kopača znaša 56,2 tone rovnega premoga, na posameznega brigadirja pa 23,7 tone. Brigada tov. Novaka in Zupančiča pa je nakopala in izvozila 276 ton premoga in dosegla storilnost 60,3 tone na kopača oziroma 30,5 tone na posameznega brigadirja.

Po prihodu iz jame so se zbrali na obratu vsi brigadirji, ostali rudarji, člani uprave premogovnika in člani upravnega odbora sind. podružnice ter proslavili praznik kolektiva senovških rudarjev. Brigadirji so ugotavljali, da današnje tekmovanje ni bilo zadnje, ampak jim je šele prikazalo ter jih poudčilo, kako se lotiti in voditi delo v prihodnjih tekmovanjih. Enoglasna želja vseh brigadirjev, kateri so ta dan tekmovali je bila, še tekom tekočega meseca povabiti v senovško jamo brigadi tov. Sirotanovića in tov. Petka, kateri so do sedaj dosegli še večje uspehe!

Z današnjim uspehom so senovski rudarji pokazali ter potrdili, da so eden najboljših kolektivov v državi in da neomajno stopajo v prvih vrstah borcev za socializem!

P. B.

S takimi uspehi je delavski razred sposoben preobraziti celotno gospodarsko življenje

Od 24. julija, ko je Alija Sirotanović izkopal v eni izmeni 152 ton premoga, je minilo pičlih 45 dni. Čeprav je ta čas kratak, so vendar že zabeležene mnoge nove, velike zmage ne samo rudarjev, temveč tudi delavcev ostalih panog našega gospodarstva. Dejstvo, da se tekmovanje za visoko produktivnost dela z vsakim dnem bolj širi, dokazuje, da to tekmovanje ni ne slučajni pojav — dirkanje poedincev pred ostalimi — temveč da lahko postane stalna metoda dela naših delavcev, samo če se od začetka pravilno organizira. To lahko postane prav zaradi tega, ker je izraz visoke politične zavesti in delovnega heroizma naših delovnih ljudi, ki vedo, da delajo za sebe, da s svojim delom postavljajo temelje novi, višji organizaciji dela, ki bo omogočila mnogo večjo proizvodnjo materialnih dobrin za delovne ljudi socialistične Jugoslavije.

V tem tekmovanju dosega naša rudarja in drugi delavci take rezultate, kakršne do sedaj še niso nikoli dosegali. Mnogi od njih izvrše po več norm dnevno. Kako veliki so uspehi, katere danes dosega naša delovna ljudje, v prvi vrsti rudarji, pokaže najbolj primerjava teh uspehov z uspehi sovjetskih rudarjev. Pri tem se moramo ozirati na dejstvo, da naši rudarji visoko dvigajo produktivnost dela že v tretjem letu prve petletke, komaj štiri leta po osvoboditvi — medtem ko je Stahanov svoj prvi rekord v izkopavanju premoga dosegel 17 let po Oktobrski revoluciji.

Pregled sovjetskih rekordov v kopanju premoga:

Aleksej Stahanov 1. rekord (1.1935)	102 t
Mirov Djukanov	115 t
Koncaldalov	125 t
Aleksej Stahanov (2. rekord)	175 t
Aleksej Stahanov (3. rekord)	227 t
Aleksander Tjurenkov	669 t
Ivan Skerbinskov	720 t
Nikolaj Masalov	801 t
Nikolaj Drnjev (1.1948)	860 t

V brigadi Nikolaja Drnjeva je delalo 9 ljudi. Povprečni delovni učinek vsakega posameznika je bil 95,5 tone, medtem ko je bila norma 9,1 tone.

Pregled naših rekordov v kopanju premoga:

24.7. Alija Sirotanović (Breza)	152 t
29.7. Nikola Skobič (Breza)	166 t
17.8. Ibrahim Trako (Kakanj)	270 t
17.8. Risto Mijatović (Kakanj)	354 t
18.8. Djemal Ranović (Kakanj)	442 t
19.8. Ehten Skorčič (Kakanj)	396 t
21.8. Dušan Dimotijević (senjski rudnik)	274 t
22.8. Anton Bibič (Raša)	513 t
23.8. Alojz Petek (Trbovlje)	517,9 t
4.9. Anton Zagoršek (Trbovlje)	862 t

V brigadi Antona Zagorška je delalo 13 ljudi. Sleherni je izkopal v eni izmeni povprečno 66,3 tone premoga. Norma pa je bila 6,5 tone. Iz rudnika se je tekmovanje za visoko produktivnost dela hitro razširilo na gradbeno, kovinsko, tekstilno ter lesno industrijo in vedno bolj se širi na druge panoge gospodarstva.

Tudi tukaj delavci visoko presegajo norme in dosega rekordno proizvodnjo. Dne 2. septembra je zidar Josip Balažek v 8 urah sezidal 49,10 kbm zidu, a samo dan pozneje ga je prehitel mladinec Jovan Gomeri. V osmih urah je sezidal 53,84 kbm zidu in s tem potolkel vse dosedanje rekorde zidanja v naši državi. V železarni Zenica je Ahmed Čurič s svojo brigado napolnil martinovo peč v 15 minutah; norma za polnjenje peči je 3 ure. Livar Razinger je v železarni Store s svojo brigado napolnil martinovo peč, pri kateri je norma 3 in pol ure, v 57 minutah.

Zahvaljujoč temu velikemu tekmovanju se je proizvodnja v nekaterih naših rudnikih in tovarnah že znatno povečala. Proizvodnja v jami »Orasi« v Kaknju so povečali za 89%. V vsem rudniku Breza za 25%, a v vseh rudnikih istrskega premogovnega bazena se dnevni plan presega. Samo v sedemdnevnem tekmovanju livarjev se je proizvodnja v livarni zavoda »Aleksander Ranković« povečala za čez 25%.

Te kmovanje za visoko produktivnost dela, ki so ga sprožili rudarji, je torej dalo že velike rezultate. Odvisno je sedaj od uprav podjetij, partijskih in sindikalnih organizacij, da vsestransko spodbude pripravljenost, visoko politično zavest in polet naših delovnih ljudi za nadaljnje razširjenje tekmovanja na vsa naša podjetja, da ga pretvorijo v gibanje naših delavcev za visoko produktivnost dela, da bi naš prvi petletni plan uresničili pred rokom.

POPRAVEK

Pot v zadrugo

(Dodatek podlistka, ki je bil pomotoma izpuščen med 16. in 17. številko »Našega dela« in ki bi moral biti objavljen v začetku podlistka »Pot v zadrugo« v št. 17.)

V oficirski šoli je bilo bolj strogo, toda tudi temu se je Tine privadil. Pridno se je učil in bil je vedno med prvimi. Posebno se je zanimal pri teoretičnem študiju za zadrugništvo in politično ekonomijo. Le ta mu je omajala verske nazore in slutiti je začel novo resnico. Idealistični pojmi so se počasi razgubljali v njem in na njih mesto je prihajala materialistična teorija. Že prej je dvomil v »utelešenje duha« in bedasto se mu je zdelo vse to, toda za trdno si še ni bil na jasnem. Sedaj je začel razumevati smisel takšne srednjeveške teorije mračnjštva, ki jo upo-

Naši otoci - naša budućnost

Teden „Mater in otroka“ 25. septembra do 3. oktobra

Velike priprave za proslavo Tedna matere in otroka širom nove socialistične Jugoslavije so razgibale tudi naše odbore AFŽ, ki se kaj pridno pripravljajo nanj. Po celem okraju tekmujejo žene, kako bodo lepše in koristneje proslavile ta teden, posvečen materi in otroku. Skrb naše socialistične domovine in Partije za otroke je ogromna, zato tudi naše žene z vsemi močmi pomagajo pri tej veliki stvari.

V počastitev Tedna je bil otvorjen popoln DID na Vidmu in otroško igrišče v Krškem, urejujejo se tudi igrišča v Brežicah, Senovem in Sevnici. Okrajna zaščita mater in otrok je otvorila stalne mesečne posvetovalnice v Sevnici, Boštanju, na Raki, Bregah, Blanci, Dobovi, Veliki Dolini in v Sv. Petru ter Artičah.

Zdravniki in medicinske sestre bodo v Tednu predavali o negi in zaščiti dojenčka: dr. Bogataj v Krškem in na Vidmu, dr. Glušič v Brežicah in Dobovi, dr. Kunej v Sv. Petru pod Sv. gorami, dr. Vilemek na Bazeljskem, dr. Murgelj na Senovem in v Rajhenburgu, dr. Turk pa v Sevnici in Boštanju. Dan in ura predavanja se bosta določila sporazumno s krajevnimi množičnimi organizacijami. Eno tako predavanje je že obdržala tov. Serbečeva v Kostanjevici. Nadalje bodo v tem tednu po 6 ur trajajoči tečaji o negi žene in dojenčka, in sicer: na Catežu, kjer ga bo vodila medicinska sestra Pučko, v Sv. Petru sestra Remic, na Studencu sestra Stojš, na Raki in Bregah pa zaščitna sestra Serbec. Čas in kraj tečajev, katerih naj se udeležijo čim več žena in deklet, posebno mladih mater, bo objavljen na krajevno običajen način. Zdravstveni odsek poziva vse masovne organizacije, posebej pa okolišne odbore AFŽ, da zainteresirajo čim širši krog svojih članic za obisk teh tečajev.

Tudi naše pionirske organizacije na šolah se s svojimi voditelji prav pridno pripravljajo na ta »svoj teden«. Pionirji vedo, da jim naša država in Partija posvečata največjo materinsko skrb, da jim nudita največje možnosti zdravja, telesne okrepitve in izobrazbe, zato bodo v Tednu mater in otrok na vseh šolah predavanja, proslave in izleti. Prav tako bodo odprte po šolah mlečne kuhinje, kjer bodo letos kakor lani bolehnih in oddaljenih otroci dobivali mlečno hrano.

Odsek za socialno skrbstvo pri OLO Krško bo nagradil nekaj mater s številnimi družinami, matere, katerih sinovi so padli v partizanih ter vestne otroške negovalke. Od 15. do 20. septembra se bodo po celem okraju vršile sektorske konference članic AFŽ, socialno zdravstvenih svetov, RK, babic in zastopnikov množičnih organizacij. Vabimo vse, da se teh konferenc, na katerih bomo obravnavali važna aktualna

vprašanja zaščite in vzgoje mater in otrok, v čim večjem številu udeležijo.

Pozivamo vse odbore AFŽ, da čim več in čim bolj tekmujejo v pripravah za »Teden matere in otroka«. O tekmovanju bomo podrobno poročali.

Okrajni odbor AFŽ.

Brigada ljubljanskih prostovoljcev v premogovniku Senovo

Koncem meseca avgusta je prispela v premogovnik Senovo brigada, sestavljena iz prostovoljcev iz Ljubljane. Člani brigade so iz različnih poklicev in predstavljajo skupino onih požrtvovalnih ljubljancov, kateri so uvideli nujnost potrebe preskrbeti mesto s kurjavo. Odločile so se, da grejo za dobo dveh odnosno štirih mesecev na delo v rudnike, kjer bodo za sebe in za ostale someščane nakopali dragocenega »črnega kamna« in se tako pripravili za hladne zimske dni.

V premogovniku so z radostjo sprejeli vest o brigadi; uprava rudnika je bila zadovoljna, ker bo prešla nove delovne sile, rudarjem samim pa je bilo po volji, da se bodo z novimi brigadirji pomnožile njih vrste in da bodo tako dobili novih sotovarišev, pa čeprav bodo več zaposleni pri ostalih postranskih jamskih delih, kot pa pri kopanju premoga. Ker v Senovem samem ni bilo primerne prostora za namestitev brigade, je uprava uredila v soglasju z OLO Krško zelo udobno bivališče v Krškem.

Čeprav je ljubljanska brigada prispela z vlakom v Krško na delovni dan, jo je na postaji sprejela rudniška godba, dobrodošlico pa jim je želel zastopnik direktorja rudnika.

Brigada šteje skupno 57 članov, od katerih je 5 tovarišic. Naloga slednjih je, da skupno z rudniškimi kuharicami skrbijo za lačne želodce brigadirjev ter za splošno čistost v bivališču. Brigadirji so imeli dva dni časa, da so se kar najbolj udobno razmestili ter ogledali mesto z okolico.

Uprava rudnika je polagala na novodošle vso pažnjo ter poskrbela, da se bodo ugodno prilagodili novim prilikam, — kljub napornemu delu, ki ga bodo vršili v jami.

Dan pred odhodom na delo je imela brigada skupni posvet. Ob tej priliki je brigadirje pozdravil v imenu jamskega delavstva rudniški inženir ter jim prikazal izgled rudnika — v glavnem jame, delo v rudniku ter življenje rudarja pod zemljo in izven jame. Omenil je polet senovških rudarjev, s katerim so se uvrstili med najboljše kolektive v državi. Ob zaključku pa je dal brigadirjem navodila, kako je potrebno postopati v pogledu varnosti pri jamskem delu ter poudaril strogo disciplino, ki velja za slehernega rudarja.

Nato so se razdelili brigadirji na tri grupe, kajti v jami bodo delali menjaje se na vseh treh izmenah. Ob zaključku posvetovanja je eden od brigadirjev predlagal, naj bi njih brigada napovedala tekmovanje ostalim tovrstnim brigadam. Predlog so vsi brigadirji odobrvali in sklenili, naj bi se tekmovalo v naslednjih točkah:

1. Najboljša dosežena storilnost na moža.
2. Najboljša delovna disciplina in to pri delu kakor tudi v brigadi sami.
3. Najmanjše število obolenj.
4. Čistoča v brigadi.
5. Največje število opravljenih prostovoljnih ur in pri tem opravljeni efekt dela.
6. Najboljši uspeh pri ideološki izgradnji brigadirjev.

P. B.

TEKMUJMO

v pripravah

za teden

„Mater in otroka“

renine ima. Tako je prišel Tine do novih odkritij, ki mu jih je pomagala razvoljati kovačnica novih ljudi: Armija. V sebi je čutil dhati novega človeka. Čutil je, da že stopa po novi poti, ki je prišla do izraza še bolj, ko ga je neki dan poklical k sebi kapetan Durovič in ga obvestil, da mora priti zvečer na sestanek... Velel mu je še napisati življenjepisa in nato mu je velel oditi. Zvečer pa se je znašel v okrašeni štabni sobi, med oficirji, podoficirji in mnogimi gojenci oficirske šole.

»Tovariši,« je spregovoril Durovič, »pozdravljam vas kot komuniste in kandidate in predlagam dnevni red...«

Tine ni več slišal in razumel ničesar, le nekaj čudnega ga je spreletavalo. Ni več razumel nadaljnje govora tovariša Duroviča. On sedi med komunisti in poslušata sekretarja celice. Zdi se mu, da sliši nekaj o sprejetju novega kandidata, toda še ni prišel k sebi. Ali je mogoče, da ga hoče Partija...

(Nadaljevanje je v 17. številki)

Velika akcija na Ravni gori

Dne 5. septembra 1949 je Zveza borcev Brežice organizirala prostovoljno gozdno delo na Ravni gori skupno z borci JA.

Ze ob pol 6. uri zjutraj so se zbrali, zavedni člani zveze borcev pred mestno kavarno v Brežicah in čakali na razpored.

Ob 6. uri so pridrveli kamioni, ki so 40 članov Zveze borcev odpeljali na postajo Brežice, 80 članov pa na Ravno goro, med njimi je bilo 70 članov iz JA.

Z borbeno pesmijo smo prispeli v ob- jem Ravne gore, katera nas je pozdravila s svojim svežim gorskim zrakom. Po kratkem razporedu se je začel ognjevit napad, brnenje vlačilcev motornih žag, žvižganje sekir in žag; glasovi kamionov so delovni napad mogočno spremljali. Oči borcev so

se iskriale, kot pred nekaj leti, ko so s puško v roki jurišali na okupatorske postojanke. Po 5 urnem napadu so borci izvajali veliko delovno zmago in opravili na Ravni gori 400 delovnih ur, borci na postaji v Brežicah 200 ur in naložili 15 vagonov.

Po skupnem kosilu, ki smo ga imeli na Ravni gori, smo veseli in navdušeni nad doseženo zmago krenili s kamioni v Brežice. Tovariši borci so se ob tej priliki spominjali svojih nekdanjih partizanskih pohodov in borb, kar jih je še posebej navdušilo, da smo z današnjim dnevom ponovno odgovorili vsem klevetnikom proti naši socialistični graditvi. Na koncu smo zapeli borbeno pesem »Hej brigade...«

ZAGREBŠKI VELESEJEM

Na zagrebškem velesejmu, ki bo od 17. septembra do 2. oktobra, bo poleg izdelkov naše lahke in težke industrije, kjer bo prikazan ogromen napredek podjetij, ki so neposredno vključena v kapitalno izgraditev, s posebnim poudarkom prikazana naša lokalna industrija in obrt ter komunalna dejavnost.

Glavni namen razstave je, da vsemu ljudstvu nazorno prikaže prednost socialističnega gospodarstva pred kapitalističnim, da prikaže veliko skrb ljudske oblasti za zboljšanje življenjskih pogojev delovnemu ljudstvu.

Na tej razstavi bomo tudi lahko spoznali pravi pomen lokalne industrije in komunalne dejavnosti, ki s kvalitetnimi izdelki in izbiro asortimanov dopolnjujejo našo industrijsko proizvodnjo in ki z različnimi uslužnostnimi storitvami in drugimi deli oskrbujejo potrošnike. Naša lokalna industrija in obrt uporablja za svoje izdelke material, ki ga težka industrija ne more več uporabiti, obnem pa pride do izraza izraba lokalnih surovinskih virov.

V posebnem paviljonu na Zrinjevcu pa bo razstava komunalne dejavnosti. Tu bo prikazan napredek v lokalnem prometu, graditev lokalnih cest, ureditev naselij, mest in vasi, gradnja novih objektov za zdravstvene, kulturne in fizikulturene usta-

nove, gradnje otroških igrišč, Didov, otročjih jasi, predvsem pa novih sodobnih stanovanj, vse, kar je nujno potrebno delovnemu človeku, ki bo še z večjo vneto izvajal naše gospodarske naloge.

V tem paviljonu bo tudi prikazana gradnja vzorne socialistične vasi, za primer bo Srednja vas nad Bohinjem. Prikazani bodo tudi že izgotovljeni stanovanjski bloki na Jesenicah, Kranju, Strnišču pri Ptujju, v Storah, gradnja Nove Gorice itd.

Tudi oblačilna industrija in obrt bo prikazala revijo sodobnega oblačenja. Prikazan bo napredek v preskrbi potrošnikov s potrebnimi oblačili in obutvijo za vse prilike, za delo, šport in razvedrilo in za svečane kulturne prireditve ali podobne prilike.

Obenem pa bo v obrtniških zbornicah v Zagrebu poslovala ljudska univerza, kjer si bodo obrtniki iz vseh republik izmenjivali izkušnje pri delu in se pogovorili o raznih novih izumih, racionalnejšem delu in tako razširili vsak svoje pridobitve po vsej državi.

Zagrebski velesejem in v njegovem okviru razstava lokalne industrije in komunalne dejavnosti bo velikega gospodarskega in političnega pomena. Ker je naš okraj blizu Zagreba in imamo zelo ugodne železniške zveze, je prav, da si ga čim več ljudi ogleda, ker ob pogledu na dosežene uspehe in na svetlo perspektivo, ki jo imamo pred seboj, bomo spoznali vso resnico o graditvi pravega socialističnega življenja in bistvo socializma samega, ki nudi delovnemu človeku vse, kar potrebuje za zdravo kulturno življenje.

Kako dvigniti hektarski donos

Vse do velikega švedskega prirodoslovca Linneja je vladal v rastlinstvu nered, kar se tiče znanosti. Sele Linne je razvrstil rastlinstvo in živalstvo v skupine. Vendar je še tudi Linne trdil, da je življenje stalno in je vedno isto od časa, ko je posamezne vrste ustvaril bog.

Leta 1809 je profesor pariške univerze Lamarck izdal knjigo, v kateri je trdil, da je življenje nestalno in razvojno, da je isto nastalo iz neživega sveta. Zaradi pomanjkanja dokazov s svojo teorijo ni uspel. Posebno se je pa postavil proti tej teoriji profesor pariške univerze Cuvier. L. 1859 je izdal Darwin knjigo o nastanku vrst, v kateri je na podlagi izkopanih dokazov Lamarckovo teorijo za pravilno. Učil je samo to, kar je Lamarck že povedal, samo s to razliko, da je teorijo podkrepil z dokazi. S svojo knjigo je postavil temelj razvojni teoriji, ki jo je osvojil danes ves znanstveni svet. Darwin je trdil, da je vzrok razvoja okolje in da v svetu vlada naravna selekcija ter da se v naravi bje boj za obstanek.

Nemec Weissman je hotel Darwinov nauk osporavati. Trdil je, da okolje ni vzrok razvoja bitij, ampak da je dednost prenašana iz roda v rod, po zarodni celici. Ločil je dedno snov od telesne in postavil teorijo, da dedna snov ni odvisna od telesa in da telo ne more na dedno snov vplivati, pač pa da daje ista obliko telesu. To Weissmanovo teorijo je izpolnil Amerikanec Mordab, ki je točno določil, da ima vsaka lastnost svojega zastopnika v staničnem jedru, ki se pred delitvijo stanice spremeni v niti imenovane hromozoni. Vsaka posamezna lastnost pa ima v hromozonu svojega zastopnika gen, katerih pa še ni nihče videl.

Ceh Gregorij Mendl je leta 1870 izdal knjigo, v kateri je postavil dedne zakone. Postavil je računsko pravila za razvoj dedne snovi, katerih se poslužujejo danes semenogojci in zoologi vsega znanstvenega sveta. Svoja računsko pravila je postavil na podlagi poizkusov križanja dveh in treh lastnosti različnih vrst ter pri tem opazoval nadaljnji razvoj dednosti.

Leta 1870 je začel z delom Rus Mičurin. Spočetka se je držal pri svojem delu naukov Lamarcka, pozneje je začel z odbiro po Darwinovi teoriji. Največ uspehov je imel s križanjem. Pri svojem delu je prišel do prepričanja, da ni vseeno od kod je cvetni prah, kajti imel je največ uspeha s cvetnim prahom od več dreves in z zdravega ter dobro gojenega drevja. S tem je dokazal, da okolje vpliva na dednost in da dedna snov ni večna. Po Mičurinovi smrti 1933 razvija njegovo teorijo dalje akademik Lis-senko. Ta je z dokazi trdil, da se dedna snov zaradi okolja spreminja in da v dednih celicah med rastjo nastajajo kakovostne spremembe. Vsi našti znanstveniki so s svojim znanjem in poizkusji pripomogli k današnjemu jasnemu gledanju v razvoju živih bitij.

Danes vemo:

1. Da je beljakovina kot nosilec življen-

nja nastala iz ne žive snovi, in da se je iz beljakovine razvilo vse današnje rastlinsko in živalsko življenje.

2. Da se lastnosti vrst prenašajo iz roda v rod, po celičnih jedrih zarodnih celic, ki se pred delitvijo združujejo v niti. Vse to se vrši po gotovih računskih pravilih.

3. Da je z izboljšanjem okolja pri posameznih vrstah možno spremeniti dedno snov in da se na ta način izboljšana dedna snov prenaša na potomstvo.

Nam kmetovalcem je posebno važno zadnje dejstvo, to je, da se z izboljšanjem okolja zboljša dedna snov in da se tako pridobljene in utrjene lastnosti prenašajo dalje na potomstvo. Na podlagi tega nauka bomo nudili rastlinam in živalim vse optimalne pogoje razvoja. Pod temi pogoji bomo rastline in živali držali v prvi in drugi generaciji, da se bodo zaradi teh pogojev pridobljene lastnosti rastlin in živali ustale in da se bodo iste prenesle dalje.

Naša ljudska oblast postavlja na podlagi gornje teorije letošnji jesenski setvi prvič predvsem socialističnim gospodarstvom kot obvezo pomagati znanosti s praktičnimi deli pri razširitvi gornje teorije v široko prakso, kar bo služilo v korist delovnemu ljudstvu. Z uvedbo tako imenovanih semenskih parcel morajo vsa socialistična gospodarstva obvezno po danih direktivah nuditi rastlinam vse optimalne pogoje za njih razvoj, pridobljene lastnosti rastlin v prvi in drugi generaciji pod istimi pogoji utrditi v dednost. Predvsem so socialistična gospodarstva pri jesenski setvi obvezno dolžna izvesti sledeče agrotehnične ukrepe v svrhu nudenja optimalnih pogojev rastlin:

1. Za setev izprazniti njive prve dni septembra.

2. Srednjeteško zemljo takoj po pospravi pridelkov plitvo preorati na 4 do 8 cm globine. Čim začne na brazdah kaliti plevel, je potrebno preorati na 18 do 20 cm globoko in paziti, da oranje izvršimo takrat, ko je zemlja toliko vlažna, da brazda lepo razpade. Lahko zemljo orjemo prav tako na 18 do 20 cm brez predhodnega oranja. Takoj, ko se začnejo sušiti grebeni brazd, njivo prebramamo s srednjeteško brano. Po branjanju navozimo na njivo dobro uležan hlevski gnoj (200 centov na ha), ga enakomerno raztrosimo ter podorjemo 4 do 6 cm globoko. Če preorjemo deteljišče, ni potrebno gnojiti s hlevskim gnojem. Ob pomanjkanju hlevskega gnoja vzamemo 350 kilogramov amonijevega sulfata na ha in tako v tem slučaju tretje oranje odpade. Ko je hlevski gnoj podoran raztrosimo po brazdah 150 do 200 kg superfosfata, ki ga zabranamo s srednjeteško brano.

3. Za setev se uporablja na trierju očiščeno in razkuženo seme. Sejati je s sejalnimi strojem na 3 do 6 cm globoko. Razdalje med vrstami naj znašajo pri pšenici tuje vrste (Ukrajinka, Prolifik, U-1 in tako dalje) 22 cm. Domače vrste pšenice in ječmena vsejati normalno razdaljo 11 cm, ker te v redki setvi ne uspejajo dobro.

(Nadaljevanje sledi)

Pot v zadrugo

(Nadaljevanje)

Tine se je bližal Lipacu. Malo nerodno mu je postalo nehote je pričel hoditi počasneje. Bosanke, lepa dekleta, ki so šle v smehu mimo njega, so ga začudeno pogledovale. Najbrže so spoznale v njem brata iz kakšne sosednje republike, katerih obiski so bili redki razen takrat, ko se je še v bližini dvigalo mesto brigadirjev. Ze je dosegel prve hiše, nekje se je slišal pasji lajež. Ustavil se je pred veliko hišo. Na njej je bil napis: Seljačka radna zadruga »Bosna«. Vrata so se odprla. Na pragu se je pojavil sam Jovo, Zraven njega še starejši človek v opankih, vihajoč si velike zavihane brke. Jovo je planil k Tinetu in ga objel. Prijateljsko ga je poljubil na obe lici in mu stisnil roko: »Brate moj...«

Tudi starejši človek mu je ponudil roko. Jovo mu ga je predstavil. Njegov oče je bil to, predsednik obdelovalne zadruge. Vsi trije so odšli v prijaznem pogovoru v poslopje, lepo belo hišo, ki je stala nasproti uprave. To je bila hiša Jovota. Tudi tukaj je doživel prisrčen sprejem. Dve sestri in mati so mu stisnile roko. Posadili so ga na mizo in pozno do večera so prijazno čeb-ljali o vsem mogočem. Jovo je sedel nasproti njemu in mu pridno dolival. Menili so se o pridelku, ki se obeta, o zadruzi, o delu in Jovo je vmes povedal kakšno nagajivo. To je bila njegova navada in Tine se mu je nasmehnil. Kakšen otrok ta Jovo in vendar pameten in preudaren človek, ki gleda svoji bodočnosti nasproti z jasnim pogledom. Oče od Jovota mu je ponosno pripovedoval zgodovino zadruge, ki obstoja že dve leti in je že prebrodila največje težave. Lansko jesen je zaslužila sa-

mo njegova družina 120.000 din in nekatere celo več. Kruha je dovolj in masti ne manjka.

»Osemdeset hektarjev meri naša zemlja in na njej dela devet družin. Devet hišic, ki jih vidiš okrog sebe, to je ena sama družina in vsem je enaka usoda. Bratsko živimo in v nas veje samo ena misel: Delati čim več in čim boljše, da bodo naši delavci v mestu preskrbljeni. Najmanjši otrok pa osiveli stariček vedo, da je naš cilj samo eden in to je, izgradnja industrije, izgradnja socializma v naši državi. Nekeč so nas strašili z gladom in kaosom okolišni veliki kmetje, toda mi živimo boljše kot prej, čeravno oddamo državi več, kakor prej. Pravilo so nam ti fantazi, da se bo vil nad nami bič, kakor prej v fevdalizmu in da bo veljala beseda lenuhov, ki se bodo pritepli iz mesta ali vaški pijanci. Ni sledu o tem, ker gospodarji na svojem smo sami. Sami vodimo račune o svojem delu in pravila so sad naše volje in naših misli. Lenuhov nimamo in tudi če bi jih imeli, ne bi dolgo d'halj pod temi strehami. Tudi klatunov ni iz mesta, ki bi nas topli. Oglasijo se po redko gostje in so nam ljubi, kakor sedaj ti. Reakcija je vplivala iz ust redkih kulakov, da bodo otroci odslej last države in da bodo starci romali v domove onemoglih. Evo naši starci so vsi doma in živijo, kakor mi. Jedo to, kar je njihova družina in srečni so bolj kot kdaj koli. Res je, da imajo tudi to možnost oditi v dom onemoglih, če jih je volja. Država jim nudi vse in želi jim udobno življenje. Toda udobnega življenja imajo zadosti tukaj in zadruga ima tudi toliko uvidenosti in življenja, da jim bogato poplača njihovo

skrb za nas, ko smo bili še mladi in so njih hrtbi nosili takratno težo življenja. Otroci pa smo veliko dali državi, ker hočemo, da nam nazaj pošlje agronome in druge kmetijske strokovnjake. V njih vidimo bodočnost.«

Stari je pogledal skozi okno po polju. Njegov pogled je objemal bujno rast bodočega pridelka, pri tem pa mislil na socialistično armado delavcev, katerim je treba preskrbeti živež in surovine. Tudi Jovo je postal molčeč, njegove oči so bile uprte v zahajajoče sonce, ki je puščalo razsvetljeno nebo od zarje, katera je odsevala kakor jantar, delala polje in gozdove in hiše čarobne, ko so se tako ponosno odražali v svoji legi. Njegove oči so bile odločne, iz njih je vela upornost in volja.

»Čujte, kakšen je vaš pridelek v primeru s pridelkom prej, ko ste bili še ločeni?« se je pozanimal Tine, ki je sedaj doživljal tisto sveto resnico, o kateri je slišal govoriti in ga je omamljala ter si ga prisvojila popolnoma.

»Evo, dam ti primer za pšenico. Preden smo stopili v zadrugo, nas je devet kmetov pridelalo na 14 ha le 11.200 kg pšenice, kar bo znašalo 800 kg na ha. Sedaj pridelamo na 25 ha veliko več in zdi se nam še premalo. Pridelali smo 37.800 kg pšenice, kar bo znašalo približno 1500 kg na ha. Seveda se ne smeš čuditi, kajti naša zemlja ni takšna, kot pri vas in je ta ha donos že prva zmaga. Ostali pa ne bomo pri tem, ampak se bomo zagrizeno borili za še večji pridelek. Tudi ne bomo dopustili, da bi naša struktura zemlje ovirala. To leto smo posejali 9 ha pšenice več, kakor lani in pridelek bo skoraj za pol večji, kakor lani. To smo dosegli tako, da smo k prejšnjim 25 ha pridali še pašnike, katere smo s pomočjo peskanja in globokega oranja spremenili v plodno zemljo. Toda to o čemer ti sedaj pravim, ni glavna panoga našega gospodarstva. Evo slive in koruze. To dvo-

je je tukaj doma in zemlja je pred tema dvema kulturama ubogljiva. Zato smo tudi dosegli s pomočjo pridnih delovnih rok tako velike uspehe. Lahko rečem, da je uspeh velik, veliko večji kakor prej, ko smo še samotarili. Samo koruze smo pridelali 40 ton več kakor prej.«

»Kaj pa živinoreja?« je zanimalo Tineta.

»Tudi živinoreja je na višku v primeru s številom goveda prej. Sedaj imamo 30 krav mlekaric v modernem hlevu, katerega si boš še ogledal. Dnevno pošljemo delavcem v Doboj in tudi otrokom 300 litrov mleka, pogosto tudi sir, maslo in smetano. Imamo tudi 200 ovac, ki dajejo fino volno in nam je naša industrija hvaležna za tako drago surovino. Saj jim damo letno 300 kg volne in še več.«

»Kako pa s stroji?« se je dalje zanimal Tine.

»Imamo traktor in ta nam za oranje zadostuje. Imamo tudi mlatilnico in druge manjše stroje. Kombajn ima sosednja zadruga in ta nam ga posodi. E, da vidiš to mrcino, kako ti reže pšenico, da je kar veselje. Zaleže ti za 300 žanjic. Ali pa traktor? Ta ti orje veliko boljše kakor plug. Seveda ne na majhnih parcelah, kjer bi se komaj obračal. Toda, saj teh niti nimamo. Mi ne poznamo več mejnikov, bodečih žic in podobnih stvari, katere je sejal med kmete nekakšen kmetijski imperializem. Imamo dolge in široke parcele, vse polje je kakor ena sama greda na vrtu.«

Pozno v noč je že bilo, ko so se odpravili spat in je ugasnila svetilka. Tine je spal skupaj z Jovotom na eni postelji. Ko sta ležala na hrbtu in pogledovala strop in temo nad seboj, sta obujala spomine na vojaško življenje. Tako sta spala na pogradih in se menila. Včasih, ko sta bila preveč glasna, je zagodrnjal starešina sobe ali se je na sosednjem pogradu tovarišjezno obrnil na drugo stran, da so deske

Nekaj iz trgove in gostinske mreže

Ena izmed glavnih nalog naše preskrbe v njenih naporih za izboljšanje življenjskih pogojev delovnega človeka obstoja v tem, da mu zagotovi zadostno in okusno vsakodnevno hrano v obratih družbene prehrane, t. j. v delavsko uslužbenih restavracijah in menzah državnih podjetij in ustanov.

Tega poslednjega še danes ne razumemo ker menimo, da je glavni faktor za izvedbo tega le blago in ne tudi res socialistično poslovanje, pravilna in realna evidenca, čut do odgovornosti itd. Tega poslednjega ne razumemo zato, ker ne znamo tu vprašanje povezati s vprašanjem nove delovne sile, katere rabimo iz dneva v dan več, če hočemo izgraditi socializem. Ker se pa ti ljudje, predvsem žene ne morejo več baviti z vsemi gospodinjstvi posli, moramo nuditi njej in vsej družini primerno hrano v obratih družbene prehrane. Tega poslednjega ne razumemo zato, ker ne vemo čemu skrb ljudske oblasti delavcem, ko je izdala Uredbo o ustanavljanju delavsko uslužbenih restavracij in jim nakazala točne smernice za delo.

Kakšno je stanje v uslužbenih delavskih restavracijah? Zelo kritično v nekaterih primerih. DUR-ja Sevnica ni postavila vprašanje poslovanja iz vidika skrbi ljudske oblasti, temveč na neki anarhični osnovi, ki ji dovoljuje, da nima uvedene najosnovnejše stvari. Nimajo blagovne kartoteke, nimajo sestavljenega jedilnega lista, ne sestavljajo potrebjanja, ne vodijo pravilne evidence o odzemanju živilskih nakaznic itd. Kaj pa delajo pravilno? Pravilno delajo na vprašanju ugotavljanja deficita. Na sestanku uprave je iznesla poslovodkinja številko, ki ji je bila tako mučna in je to poslednje prišlo do izraza najbrž zato, ker je čutila potrebo dvigniti ceno obroka. Toda za primer je vzela najboljši dan in še takšno pomoto, da je kontrola ugotovila nazadnje aktivno in ne pasivo. Poslovodkinja tudi ni trgovka. Svoji lastni ekonomiji oziroma ekonomiji Kopitarne je plačevala salato po 40 din, medtem ko je bila na trgu po 12 din. Skratka vse te nepravilnosti zagovarjajo upravičenost kazni, katero je prejela od IOOLO-ja. Podobno poslovanje je tudi v ostalih DUR-jah, t. j. v Rajhenburgu in Kostanjevici. Mnogi bo sedaj prišel na neumne misli, češ kaj je potrebno vse to kvasenje, rajši nam izboljšajte hrano. Ni res tako! Baš to kvasenje je prepotrebno, če hočemo, da delavec ne bo prikrajšan za najmanjšo stvar. Če delavec živi v prepričanju, da ima njegova oskrbovalnica deficit, ne pričakuje nobene izboljšanja. Tako se ga pa tudi lahko

vara. Vsi uslužbeni iz Krškega, ki se hranijo v DUR-jih Celuloza Videm, do hrane v tej restavraciji niso upravičeni, ker se obrok delavcev Celuloze s tem zmanjšuje in je brez dvoma tudi kvalitetno slabši. Tako je ta stvar in mislim, da ni preneumno, da sem jo iznesel. Naj vedo tisti, ki bi poskušali delati na podoben način, kakor je delala upravna DUR-ja Kopitarne Sevnica da jih bo doletela ista kaznen.

Zalosten je položaj v naši gostinski mreži. Tej manjka lokalne samoiniciativnosti. Pred nekoliko meseci so dobili dovoljenje, da se poslužuje pooblastil poverjenstva za državne nabave, s katerim lahko nakupujejo zaostanke iz leta 1948. Z realizacijo teh zaostankov bi gostinska mreža veliko pomagala poverjenstvu za drž. nabave pri izvajanju politike odkupa, disciplino odkupa in izvajanju diferenciacije. Z realizacijo teh zaostankov pa bi tudi odpravila smešno stanje, v katerem stojijo uslužbeni, namreč ne bi bilo potrebno na vprašanja strank stalno odgovarjati, da imajo samo mesečno plačo. Seveda gre vse to na stramo tiste maloznajdljive gostinske mreže. Dejstva govorijo, da se je tega pooblastila poslužilo le mestno gostinsko podjetje v Brežicah, ne samo papirja, kajti zaradi hrane pri njih se ne moremo pritoževati. Ker pa lahko to podjetje postreže svojega gosta z dobro in obilno hrano, pa tudi s pijačami včasih, je to znak, da so vsa druga gostinska podjetja, katera se ne morejo kosati s prvo, premalo iniciativna in nekatera celo za nič. Za te poslednje lahko rečemo, da so res v gostilni le za radi plače. S. F.

Objava krajevnega odbora ZB NOV Rajhenburg

Z ozirom na poziv Okrajnega odbora ZB NOV Krško, ki napoveduje krajevnim odborom ZB NOV dvo- in polmesečno tekmovanje, t. j. od 15. avgusta do 31. oktobra 1949, je krajevni odbor ZB NOV Rajhenburg, sprejel na svoji seji dne 24. avgusta sklep, da v celoti sprejema napovedano tekmovanje.

Istočasno krajevni odbor ZB NOV Rajhenburg napoveduje po objavljenih točkah tekmovanje vsem krajevnim zvezam okraja Krško in jih poziva na čim intenzivnejšo izpolnjevanje objavljenih 11 točk tekmovanja.

Tovariši(ce) borci in borke! Dokažimo, da nismo opustili naših slavnih tradicij NOB, temveč da je naša ojeklenela pesta tista, ki je izgnala okupatorja iz naše zemlje, ki danes gradi boljše življenjske pogoje delovnemu ljudstvu, ki hoče postaviti trdne temelje socialističnega gospodarstva in da bomo stali vedno neomajno na strani CK KPJ in tovariša Tita. B. R.

cvlille in jima dal vedeti, da je čas za spanje. Toda kljub temu še dolgo ništa zaspala in noč jima je bila kratka. Tako je bilo pred nedavnim in sedaj sta takisto premagovala spanec, kajti imela sta si veliko povedati.

»Jovo, mi boš jutri predstavil svojo nevesto Milico, o kateri si mi toliko govoril v armiji; ko sem ti za njo sestavljal pisma?«

»Eh, pa kaj ti hočem govoriti o njej. Tudi predstaviti ti jo ne morem. Milica si je izbrala drugega malo prej, ko sem prišel domov od vojakov.«

»Ne razumem te Jovo! Saj si jo toliko ljubil.«

»Da, ljubil sem jo, to je res. Pa kaj si hočem, ko me je pa pozabila in si uravnala svoje življenje po drugačnem kopitu. Njeni starši so jo pregovorili in njim na ljubo se je zaljubila v nekega sina velikega kmeta.«

»Pa te ni morda to preveč zadelo?«

»Ah, kaj! Končno je boljše tako, saj ona tako ne bi bila za naše življenje. Ona je preveč samosvoja in skupnost ji je ne ljuba stvar. Ze prej mi je večkrat namignila na to, toda saj ja veš, kakšen je nezkušen človek. Samo kri vre in možgani ničesar ne mislijo. Mislijo nezrelo in ljubezen je njihov glavni cilj.«

»Končno pa imaš prav. V tvoji vasi je deklet, ki te morda ljubijo in njih oči željno spremljajo tvoj korak. V eno teh se zaljubi. Te so tudi zavedne, saj so združnice. Ko sem šel danes proti vasi, sem jih srečal pri potoku. Samo življenje jih je in v lepoti se lahko kosajo z marsikatero iz sosednje vasi. To do dobra vem, čeprav iz sosednje vasi nisem nobene videl. Toda to so združnice.«

»Pogodil si. V eno izmed tistih, ki si jih srečal, sem se zaljubil. Rad jo vidim in zdi se mi da jo ljubim bolj, kot sem nekdanj Milico. Na istem polju delamo skupaj in za isto stvar in to nas še bolj združuje. Saj sva člana ene velike družine, ki ne pozna sorodstvenih zvez, a je v njej preka-

ljena kolektivnost, ki izvira iz sadu preteklosti, ko smo prenašali vse vrste ponižanj in trpljenja in je misel na to še bolj podžigajoča, da se še bolj priklenemo na to kolektivnost, ki premaga še take težave.«

»Vidim Jovo, da greš pravilno pot in te ne bo nobena slepa ljubezen omamila. Kar zavidam ti to življenje in hudo mi je pri srcu, ko pomislim na dom in vem, da bom prispel na staro, ki se mi zdi kakor skala, ki se ne da zrušiti. Koliko sreče bi čutil takrat, ko bi se vračal od nekod domov in bi mi vsi na vasi stiskali roke: Si prišel, zelo smo te pogrešali. No, pa da si le prišel, skupno bomo zagrabili. Velike naloge so pred nami. Gradimo kino in veliki moderni hlev. Je tako prav? Da, prav je tako! Tako bom pa prišel domov in na ograji bom srečal očeta. Ta bo zijal v mene, kakor bi me tehtal. Ali pa: Jutri jo mahne mo v Laze, težake sem že dobil.«

»Ostani pri nas, Tine! Dela tukaj ne manjka in mi boš kot brat. Tudi oče bo tega vesel. Ostani, saj na to sem že mislil prej in kolikokrat sem sanjal o tebi, ki si mi bil vedno najljubši.«

»Ne, Jovo! Mene kliče moja vas, katero obkroža rodna gruda. Ona me, se mi zdi, kliče venomer in mi pravi: Lahko se je vgnezditi v gnezdo, ki je gotovo in je plod dela drugih a težje je najprej graditi in šele potem uživati plod tega vloženege dela. Ni borec za socializem tisti, ki borbe še nikdar ni občutil, ampak tisti, ki mu je borba vsakodnevna stvar. Zato jaz ne bi mogel ostati tukaj nikoli ali vsaj dotlej, dokler ne ustvarim tega, kar si ti ustvaril.«

Jovo mu ni odgovoril. Zamislil se je in dal je prav svojemu prijatelju, katerega je toliko ljubil in kateri mu je bil kot rodni brat. Nevede se je stisnil k njemu in tako sta že popolnoma zaspala, medtem ko je mimo po železnici švigal vlak in so iz njega gledale mnoge oči to spokojno vas, ki je ležala v temi in le bele stene so se odražale od nje.

(Se nadaljuje.)

Pred II. kongresom LPS

Pred nami je II. kongres LPS. Po vsej Sloveniji se vrši predkongresno tekmovanje. Med seboj tekmujejo posamezni okraji, KLPS-i ter društva na vseh poljih kulturno prosvetnega dela za čim boljši uspeh in za dvig naše ljudske prosvete.

Knjižnice bodo tekmovale med seboj v nabavljanju novih knjig, dviganju števila bralcev, v točnem pošiljanju mesečnih in tekmovalnih poročil, v najboljši izvedbi »Tedna knjige« (urejanju izložbenih oken, grafikonov, prodajanju značk k »Tednu knjige«, pisanju parol itd.), v čim večjem pridobivanju naročnikov na »Obzornika« (na katerega se bodo morale do kongresa naročiti prvenstveno vse knjižnice), nabiranju naročnikov na »Prešernovo knjižnico« itd. Najboljše med njimi bodo nagrajene.

Igralske skupine bodo tekmovale s pripravami na zimsko sezono in spomladanske festivale.

Tudi pevski zbori, godbe, filmski krožki, folklor in vse ostale panoge LP gotovo ne bodo ostale za njimi ter bodo stopile v krog tekmovanja v čast II. kongresu.

OLPS je v čast II. kongresa sprejel obveze predkongresnega tekmovanja, kar bodo storili tudi vsi SKUD-i odn. KUD-i kakor tudi vsi KLPS-i. Društva bodo na svojih občnih zborih odn. na masovnih sestankih izvolila delegate za okrajni plenum, KLPS-e pa bodo zastopali predsedniki in tajniki, za katerih udeležbo so odgovorni KLPS-i. Na plenumu se bodo pogovorili o vseh nalogah zadnjih priprav ter izvolili delegate za oblastno konferenco ter kongres sam. Plenum bo 24. t. m. ob 9 v Brežicah, v sobah javnega tožilstva št. 22.

S tekmovanjem bomo pokazali, da se zavedamo, da živimo v najlepšem času, v času graditve socializma. Živimo pa tudi v času najgusnejše informbirojevske gonje, kakršne še ni slišal svet. Mi pa se zavedamo, da smo samo eni Jugoslovani na svetu in da so samo ti Jugoslovani bili zmorni se boriti in izvojevati tako svobodo, kakor jo imamo danes. Bojevali pa se bomo še naprej, dokler ne bomo zmagali na polju znanosti in resnice, ker le z resnico in znanjem bomo lahko pokazali in dokazali, da ne živimo v zmoti mi, ampak oni, ki danes mislijo, da so najpravičnejši. Resnica pa bo zmagala, ker je le ena in se ne da oblikovati na vse mogoče načine kot informbirojevske note. AZ.

Obvestilo obiskovalcem zagrebškega velesejma

Uprava zagrebškega velesejma obvešča vse obiskovalce zagrebškega velesejma, da naj ob odhodu kupijo celo vozno karto. Ob obisku velesejma bodo dobili v Zagrebu potrdilo, da so bili na velesejmu. S tem potrdilom se bodo vrnili s kupljeno vozno karto brezplačno. Opozarjamo potnike, da ne smejo spreminjati vlaka ali razreda. Vrniti se morajo po tisti progi, po kateri so dopotovali.

Domači obiskovalci lahko izrabijo ugodnost pri odhodu od 9. septembra do 2. oktobra 1949, pri vrnitvi pa od 17. septembra do 10. oktobra 1949, domači razstavljalci pri odhodu od 3. septembra do 2. oktobra 1949 in pri vrnitvi od 17. septembra do 17. oktobra 1949.

Urad za prenočišča, prehrano in bivanje v Zagrebu je v prostorih mestnega turističnega urada Zagreb, Zrinjevac 18, telefon 25-373.

Redne vstopnice za velesejem stanejo 20 din za en obisk in 10 din za oficirje in podoficirje Jugoslovanske armade pri posameznih obiskih. Sindikalne podružnice uživajo popust samo pri skupnih obiskih in plačajo 10 din za vsako vstopnico. Pri skupinskih obiskih plačajo šole in vojniki 5 din za vstopnico. Vse skupne obiske je treba prijaviti vsaj en dan pred prihodom pismeno upravi zagrebškega velesejma.

Velesejem bo odprt za razstavljalce od 7. do 18. ure, za obiskovalce pa od 8. do 18. ure. Zagrebški velesejem bo odprt 17. t. m. Popoldne tega dne bo velesejem odprt samo za sindikalne podružnice.

OBIŠČITE
ZAGREBŠKI
VELESEJEM

Pred Tednom matere in otroka

Raznim namenom so posvečeni tedni, ki jih prirejamo v teku leta: čistoči, borbi proti tuberkulozi, Rdečemu križu itd., itd., vendar spada med najvažnejše **Teden, posvečen materi in otroku**, ki ga prav te dni pripravljamo. Ljubezni in spoštovani, ki ju izkavujemo materam, hvaležnost, ki jo čutimo do njih, so med najlepšimi in najglobljimi čustvi človeškega rodu.

Mati in otrok, družina sploh, je tisto, kar je narodu najdražje

Že v narodnoosvobodilni borbi je ljudska oblast nadvse skrbela za družine, noseče žene, matere in otroke. Za prehrano nosečih žena so skrbeli narodni odbori, Antifašistična fronta žena, Jugoslovanski Rdeči križ, pa tudi vojska sama. V prostranih gozdovih Kočevskega Roga so partizanske ekipe postavile leseno barako — porodnišnico. Leta 1944 so pričeli pošiljati dojenčke z avionom v Italijo. Po osvoboditvi Splita so matere z otroci prepeljali iz Italije v Split. Za otroke so bili organizirani dežji in otroški domovi.

Materinske dolžnosti je naša država prevzela tudi za svoje dolžnosti, zakon in družina sta pod njeno zaščito. Naša država je tudi danes že tisti odgovorni roditelj, ki za svojega otroka skrbi in se z vsemi močmi trudi, da mu izboljša položaj.

Z novimi zakoni so ustanovljeni za ženo in otroka vsi pogoji boljšega življenja. Zakon o socialnem zavarovanju je preskrbel delovni ženi in uslužbenki začasne ali trajne nesposobnosti za delo pomoč in uredil pravice za čas poroda in nosečnosti. Zakon o učencih v gospodarstvu je zaščitil učence v podjetjih. Zakon o skrbništvu urejuje zaščito otrok brez staršev. Velika pomoč pri zaščiti matere in otroka so tudi socialno zdravstveni sveti, ki so sestavljeni iz predstavnikov vseh organizacij. Veliko delo je v povojnih letih opravilo socialno skrbstvo z organiziranjem raznih ustanov in počitniških kolonij za okrepitev socialno in zdravstveno ogrožene mladine. Ogromno pomoč socialnemu skrbstvu je dajal Rdeči križ v prvih povojnih letih in še danes z vsemi sredstvi in na vse načine sodeluje z ljudsko oblastjo v njenem prizadevanju, da materam in otrokom omogoča zdrav razvoj in zdravo življenje.

Zaščita matere in otroka zavisi od oblasti, od celokupnega političnega, gospodarskega, socialnega in prosvetnega življenja naroda. Šele politično do cela svobodna in neodvisna, gospodarsko trdna država lahko res v znatni meri nudi materam in otrokom res lepo in srečno, blagostanja polno življenje. Dolžnost posameznika pa je, da pomaga državi z vsemi svojimi močmi in zmožnostmi. Te dolžnosti naj se v Tednu matere in otroka prav posebno zavedamo.

Kino
Sevnica

17. do 18. IX.

Zlati rog
sovjetski film

21. do 22. IX.

Niklas Nikleby
angleški film

24. do 25. IX.

Pesem kolhoznih poljan
sovjetski film

Spemenik zahvalnosti
češki film

28. do 29. IX.

Otroci Praira
avstrijski film

1. do 2. X.

Tragičen lov
italijanski film